

Martien Vogelezang:

“Windpark Oeverwind is ons eerste windproject met twee coöperaties als initiatiefnemers dat nu daadwerkelijk wordt gerealiseerd”

Het Oeverbos en windmolens gaan goed samen. Zo staan in de groene strook langs Het Scheur bij Vlaardingen al twee turbines van een Japans investeringsfonds. Daar komen nu twee nieuwe windmolens, dit keer voor en door burgers, bij. De Windvogel, het Vlaardings Energie Collectief (VEC) en Staatsbosbeheer werken in dit Oeverwindproject samen. “Het voordeel van deze coöperatieve opzet is dat iedereen kan meedoen en dat bovendien de natuur er profijt van heeft”, zegt Martien Vogelezang die het project in goede banen leidt.

▲ Ada Pellearts, Ton van der Steen en Martien Vogelezang.

Er was in het weerbericht een mooie zonnige dag beloofd, maar als Ton van der Steen en Ada Pellearts van het VEC en Martien Vogelezang van De Windvogel elkaar treffen bij de parkeerplaats van het Oeverbos bij Vlaardingen, blijkt de voorspelling alles behalve uit te komen. De lucht is gelig en somber door het Saharazand dat deze dag over ons land waait en de wind snijdt door merg en been. Toch is het drietal optimistisch gestemd, want na veel voorbereidingen, gaat de bouw van de twee windmolens nu echt van start.

Burgerwindmolens

“Het Vlaardings Energiecollectief is in 2016 opgericht”, blikst Ton, voorzitter van de lokale energiecoöperatie, terug. “Eerst hebben wij ons vooral gericht op zonne-energie. Dit windproject kwam binnen ons bereik nadat wij de gemeenteraad hebben kunnen overtuigen van de meerwaarde van burgerparticipatie bij plannen voor grootschalige energieopwek.”

Zodra de lokale energiecoöperatie vanuit de gemeente groen licht kreeg om te beginnen met de voorbereidingen voor burgerwindmolens in het Oeverbos, is het bestuur van VEC op zoek gegaan naar andere partijen om het project te realiseren.

Oeverwind Vlaardingen

“Wij begrepen meteen dat het voor ons onmogelijk is om de bouw van twee windturbines alleen te realiseren”, vult Ada, algemeen bestuurslid van het VEC, aan. “De bedragen die rondgaan in deze business case en de risico’s zijn daarvoor te groot. Bovendien vragen banken ook om een stevige financiële basis als garantie.”

Na gesproken te hebben met verschillende commerciële partijen, kwam VEC via het netwerk van een ambtenaar in Vlaardingen in contact met De Windvogel.

“De kennismaking voelde goed”, weet Ton zich nog te herinneren. “Het idee dat De Windvogel ook een coöperatie is, sprak ons zeer aan. Daarbij is het natuurlijk een groot voordeel dat jullie meer ervaring hebben met het realiseren van windprojecten.” De samenwerking kreeg in november vorig jaar juridisch vorm met de oprichting van Oeverwind Vlaardingen bv, de exploitatiemaatschappij van VEC en De Windvogel die het gezamenlijke windpark zal beheren.

De samenwerking tussen De Windvogel en VEC is juridisch vastgelegd met de oprichting van Oeverwind Vlaardingen bv

Gedeelde belangen

Voormalig voorzitter van De Windvogel, Siward Zomer, legde de eerste contacten met Staatsbosbeheer, de eigenaar van de grond, vertelt Jan Pieter Peijs van de landelijke natuurorganisatie. “In deze gesprekken hebben wij het samenwerkingsidee ontwikkeld dat nu in Vlaardingen wordt toegepast”, legt hij uit.

De basis van de samenwerking is terug te voeren op gedeelde belangen, die anders zijn dan de belangen van een reguliere grondeigenaar, is zijn vervolg. “Staatsbosbeheer is er niet op uit om een zo hoog mogelijke winst te maken op haar grond, maar wil goede dingen doen voor de natuurontwikkeling in

Nederland. Burgerinitiatieven zoals De Windvogel en Vlaardings Energie Collectief willen hetzelfde voor de samenleving, maar leggen het vaak financieel af tegen commerciële spelers die meer kunnen bieden.”

Buitenfonds

Om toch tot een win-winsituatie te komen, hebben alle partijen wat water bij de wijn gedaan, vervolgt Peijs. “Wij hebben niet heel hard onderhandeld om tot de hoogst mogelijke huurprijs voor onze grond te komen, Oeverwind Vlaardingen bv heeft op haar beurt beloofd genoeg te nemen met een maximaal rendement van 7% voor haar deelnemers. Daarboven gaat de overwinst voor de helft naar ons Buitenfonds. Dit fonds werft geld voor natuurinitiatieven die Staatsbosbeheer wil uitvoeren, maar niet uit de lopende begroting kan betalen.”

Het is niet gezegd dat het Buitenfonds de meeropbrengsten van de molens zal besteden in het Oeverbos, gaat hij verder. “Dat proberen wij wel, maar ons belangrijkste doel is om het geld zo zinvol mogelijk uit te geven en ik weet niet of dat in het Oeverbos zal zijn. De afspraak is wel dat de opbrengsten via het Buitenfonds naar natuurprojecten in de Provincie Zuid-Holland gaan.”

Voor de besteding van de extra gelden gaat Staatsbosbeheer in gesprek met de Windvogel en lokale natuurclubs, vult zijn collega Marcel van Dun van de afdeling Strategie en Communicatie aan.

“Voor het Oeverbos valt bijvoorbeeld te denken aan een oeverwaluwwand, bij-vriendelijke stroken, of extra informatiepanelen.”

Voor een succesvolle business-case hebben alle partijen wat water bij de wijn gedaan

Windenergie

Als de energieprijzen zo hoog blijven als nu het geval is, kan het in de toekomst om een aanzienlijk bedrag gaan, bevestigt Peijs, de business developer van Staatsbosbeheer. “Ik snap de gedachte: een hogere prijs voor de stroom, betekent meer winst en een hogere afdracht aan het Buitenfonds. Wij zullen er mooie dingen mee doen.” Staatsbosbeheer heeft deze inkomsten overigens hard nodig, omdat de subsidie van de overheid de afgelopen tien jaar is verminderd, voegt hij daaraan toe. “Staatssecretaris Bleeker wilde tien jaar geleden ons budget met de helft korten. Dat is niet gebeurd, maar in die tijd is Staatsbosbeheer wel gaan onderzoeken op welke manieren de organisatie zelf aan meer inkomsten kan komen. Het exploiteren van grond voor windenergie blijkt als inkomstenbron voor ons succesvol. Ook omdat we in deze projecten een win-win voor natuur en klimaat kunnen creëren.”

“Voor de Windvogel is dit het eerste project, waarin wij meer dan één windmolen plaatsen”

Uniek

De andere helft van de overwinst gaat naar duurzame doelen in en rond Vlaardingen, maar Martien Vogelesang wil niet op de zaken vooruit lopen. “Oeverwind Vlaardingen is het eerste windproject in Nederland waarin twee coöperaties samenwerken dat nu daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Voor de Windvogel is dit het eerste project, waarin wij meer dan een windmolen plaatsen. Dat is uniek, maar we moeten wel reëel blijven”, stelt hij. “De windmolens gaan pas eind 2023 draaien en dan duurt het nog zeker drie jaar of langer voordat wij het afgesproken rendement behalen. Het is nu nog te vroeg om

dit bedrag concreet in te vullen. Als het zover is, zal het VEC zeker aan de inwoners van Vlaardingen vragen om met ideeën te komen.”

Fundering

Voorlopig heeft de projectleider van De Windvogel andere prioriteiten, want het Oeverbos biedt de nodige uitdaging in de uitvoering. “Er zit vervuilde grond in het gebied die wij moeten verwijderen. Daarnaast bouwen wij de windmolens naast een dijk, waardoor er hoge eisen aan de bouw zijn gesteld. Zo bleek bijvoorbeeld gaandeweg dat wij voor een funderingswijze zonder trillingen moesten kiezen, ook omdat er een rioolleiding in de dijk ligt.”

Is het niet vreemd dat deze risico's volledig bij Oeverwind Vlaardingen liggen en niet bij de eigenaar van de grond? Martien vindt van niet. “De initiatiefnemer betaalt, zo werkt het nu eenmaal. Wij lopen niet meer risico dan andere projectontwikkelaars. In de onderhandelingen over de huur van de grond hebben wij deze kosten natuurlijk wel meegenomen. Ook betalen wij minder retributie aan Staatsbosbeheer, omdat wij hier lagere turbines moeten neerzetten vanwege het vliegverkeer over het gebied.”

Peilbuis

Al wandelend naar de plek waar de molens zullen komen, nu nog een ronde vlek gemaaid grasland, klaart zijn gezicht op. “Het komt zeker goed. Kijk hier zie je de eerste voorbereidingen”, zegt hij enthousiast, wijzend naar een klein rood paaltje dat boven de begroeiing uitsteekt. “Dit is de peilbuis van het sonderingbedrijf. Hiermee krijgen wij de betrouwbaarste informatie over de grondwaterstand. We hebben deze gegevens nodig om te weten in welke mate wij de bouwput moeten bemalen.” Hoewel de windmolens met een tiphoogte van 140 meter niet heel hoog

zijn, vormen de onderdelen toch enorme gevaartes en komt er wel wat voor kijken om die op hun plek te krijgen, aldus Martien. “Op deze plek is pas op dertig meter diepte vaste grond. Hierop komen de palen te staan die de funderingspoer van de turbines gaan dragen.”

Ook heeft ecologisch adviesbureau Waardenburg voor dit project een voorbereidend natuuronderzoek gedaan. Een noodzakelijke en nuttige kostenpost, volgens Martien, want hoewel de bouw van de windmolens impact gaat hebben op het gebied, is het de initiatiefnemers alles aan gelegen om deze te minimaliseren. “Ik overleg bijna dagelijks met een lokale ecooloog. Voordat wij met de

oproept, geeft Ton van der Steen aan. “Het is ver weg van de bewoonde wereld en behalve de eigenaar van het restaurant dat hier was gevestigd, heb ik weinig protest gehoord. Met de horecaeigenaar is afgesproken dat het restaurant na de bouw van de molens kan terugkomen”, vervolgt de voorzitter van het VEC die eerder wethouder in Vlaardingen is geweest.

“Tijdens verschillende informatie-avonden hebben wij uitgebreid met bewoners over het project gesproken”, vult Ada Pellearts aan. Zij woont niet meer in Vlaardingen, maar is hier wel opgegroeid en nog steeds erg bij de stad betrokken. “Vlaardingers staan wel open voor de energietransitie. Het

Oeverwind Vlaardingen

De Windvogel en het Vlaardings Energie Collectief bouwen twee windmolens met een tiphoogte van bijna 140 meter, een ashoogte van 80 meter en een rotordiameter van 117 meter in het Oeverbos bij Vlaardingen. De molens zullen eind 2023 naar verwachting 18.000 mWh per jaar leveren.

bouwwerkzaamheden beginnen, bekijkt deze bioloog de situatie ter plekke. Dit alles om te voorkomen dat wij broedplaatsen van vogels, vleermuizen of andere dieren verstoren.”

Weinig weerstand

De bouwperikelen daargelaten, is het wel een voordeel dat het Oeverbos als locatie relatief weinig weerstand

Voordat de bouwwerkzaamheden beginnen, bekijkt een ecooloog de situatie ter plekke om verstoring van vogels en vleermuizen te voorkomen

VEC heeft 205 leden van wie er 85 meedoen in dit windproject. Zestig van hen komen uit Vlaardingen zelf.” Voor nu voorziet het bestemmingsplan ‘Windpark Oeverwind’ in de bouw van twee windmolens. Het VEC wil er vier realiseren. “Wij hebben een derde turbine op het oog”, zegt Ton. “Of de vierde molen er komt, is afhankelijk van het restaurant. Verder kan de Blankenburgverbinding die hier de A20 en de A15 met elkaar gaat verbinden nieuwe ontwikkelingen in de weg staan. Wij moeten afwachten, maar als VEC willen wij zoveel mogelijke duurzame energie opwekken voor en door Vlaardingers. Daaraan werken wij samen met De Windvogel graag verder.” ■

